

Jaarverslag NMV 2013

2013 was het jaar waarin de NMV haar belangrijkste succes in september behaalde toen de leden van de Tweede Kamer na veel aandringen instemden met een wijziging van de nieuwe Mestwet, het gesprek met staatssecretaris Dijkema een bijzondere gebeurtenis vormde, de melkprijs relatief goed was en de ganzen de gemoederen weer flink bezig hielden.

Zuivel

Gesprekken met zuivelfabrieken

Na 1 april 2015 verdwijnt de melkquotering. Het is zeer reëel aan te nemen dat de melkveehouderij na 2015 gaat worden geconfronteerd met een snel stijgend aanbod van melk en lage prijzen. De NMV is hier zeer bezorgd over.

Als de politiek zich terugtrekt uit de regulering van de markt zal de rol van de zuivelverwerkers in deze nog veel belangrijker worden. De NMV heeft daarom in de eerste maanden van 2013 een bezoek gebracht aan alle belangrijke coöperatieve en particuliere zuivelfabrieken waar Nederlandse melkveehouders hun melk aan leveren. Hieruit is een zeer interessant, maar ook wisselend beeld van inzichten en visies op de melkveehouderij na 2015 naar voren gekomen.

Laatste bijeenkomst *De faire melk* voor deelnemers

Op 6 mei vond de laatste bijeenkomst plaats voor deelnemers aan *De faire melk*. De NMV heeft dit project, na een reeks tegenslagen, moeten beëindigen. Tijdens de bijeenkomst werden de deelnemers op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen en het verloop van het project. Ook werd het jaarrapport besproken en was er gelegenheid tot vragen stellen.

Voor de deelnemers was het verloop van het project *De faire melk* teleurstellend. Zeker voor diegenen die in winkels en op beurzen *De faire melk* met hart en ziel hebben gepromoot. Zij hebben laten zien dat melkveehouders een goed product afleveren, dat we daar trots op zijn en daarvoor een eerlijke prijs willen ontvangen.

Het bestuur heeft besloten dat *De faire melk* b.v. wordt opgeheven. De kosten voor het in stand houden van een slapende b.v. zijn te hoog.

Voortgang Convenant Weidegang

In december 2013 heeft op een melkveebedrijf in Hedel de tweede voortgangsbijeenkomst over het Convenant Weidegang plaats gevonden. Het afgelopen jaar zijn er weer vijf partijen toegetreden. In totaal hebben nu 63 partijen, waaronder de NMV, het Convenant ondertekend. Het streven is om het aantal weidende bedrijven niet verder te laten dalen.

NMV in Brussel

Vertegenwoordiging op Europees niveau

De NMV vindt het erg belangrijk ook op Europees niveau vertegenwoordigd te zijn door de European Milk Board (EMB). In 2013 heeft de EMB twee ledenvergaderingen georganiseerd waar NMV vertegenwoordigers bij aanwezig waren.

In bussen en tractoren naar Berlijn

Op 3 en 4 juni heeft de NMV, samen met de DDB, meegedaan met een grote actie van de European Milk Board (EMB). Melkveehouders uit heel Europa reden in bussen en tractoren naar Berlijn. Zij wilden de Duitse regering ervan doordringen dat het niet goed gaat met de plannen van de Europese Commissie.

EU-Zuivelconferentie in Brussel

In september was de NMV uitgenodigd mee te denken en haar visie te geven tijdens de conferentie "De EU-melksector: ontwikkeling na 2015". Deze conferentie werd georganiseerd op initiatief van de EU-commissaris van landbouw, Dacian Cioloş. Na een nietszeggende presentatie van melkmarkt experts in opdracht van de Europese Commissie, was het de beurt aan de EMB om de presentatie van het Melk Monitorings Instituut te houden. Deze presentatie maakte een bijzonder goede indruk op de aanwezigen. Ten slotte was Coopa Cogeca aan de beurt, zij betoogden dat het vangnet voldoende was om de markt in balans te houden. Tijdens de afsluitende plenaire discussie bleek dat er twee kampen aanwezig waren. Enerzijds de lobbyisten van de zuivelindustrie, die vooral kansen op de wereldmarkt zagen en geen boodschap hadden aan de lage melkprijs in de EU. Anderzijds waren er de leden van de EMB en andere organisaties, die de markt willen reguleren om tot een kostendekkende opbrengstprijs te komen. De NMV kan met tevredenheid terugkijken op deze conferentie.

Mest en natuur

Hoog tijd voor een betere wetenschappelijke basis van het ammoniakbeleid

De NMV heeft in een brief aan Staatssecretaris Sharon Dijksma verzocht om het verbod op de sleepvoetbemester op klei- en veengrond dat per 1 januari 2014 ingaat, uit te stellen. Dit verbod was gebaseerd op de vermeende te hoge ammoniakemissie die met deze uitrijtechniek gepaard zou gaan. Recent onderzoek heeft echter uitgewezen dat de ammoniakemissie bij bovengrondse methoden aanzienlijk lager is dan altijd werd verondersteld. De NMV heeft in haar brief aan de Staatssecretaris dan ook gesteld dat wetgeving moet zijn gebaseerd op wetenschappelijke feiten en niet op rekenmodellen en aannames.

Programmatiese Aanpak Stikstof (PAS)

In april 2013 vond in de Tweede Kamer een Algemeen Overleg plaats over de PAS. De NMV plaatst nog altijd veel vraagtekens bij deze plannen van het ministerie. Daarom heeft de NMV haar standpunten op papier gezet en naar de Kamerleden gestuurd. Het belangrijkste punt voor de NMV is dat natuur en milieumaatregelen haalbaar en betaalbaar blijven. Bovendien moeten maatregelen worden onderbouwd met gedegen onderzoek en niet berusten op aannames en afgeleide berekeningen. Ook heeft de NMV laten weten teleurgesteld te zijn dat de staatssecretaris geen ontheffing had verleend voor bovengronds aanwenden van mest met water. Tijdens het Algemeen Overleg bleek dat vrijwel alle Kamerleden deze mening van de NMV deelden. Daarop heeft de staatssecretaris toegezegd te zullen bekijken of het bovengronds aanwenden alsnog mogelijk gemaakt kan worden, maar uitsluitend ten behoeve van onderzoek en zonder nadelige milieueffecten.

Gevolgen van zodenbemesting op kleigrond en veengrond desastreus; NMV zoekt oplossing

Op een aantal plaatsen hebben boeren die de sleepvoetbemester naar tevredenheid gebruikten ervaring opgedaan met de zodenbemester. Met name op zware kleigronden worden de sleuven rafelig en scheurt de grond tot op bouwvoordiepte open, met desastreuze gevolgen voor de zode. Om voor de per 1 januari 2014 verboden sleepvoetbemester een goedwerkend alternatief te vinden heeft de

NMV in samenwerking met Dairy Campus en V.T.C. Zegveld een proef opgezet waarbij het effect van mest verdunning en water toediening bij sleepvoet en bovengrondse mestaanwending wordt gemeten. Tijdens de ALV in 2013 is een presentatie gehouden over het ontwikkelen van de triple spray.

Vijfde Actieprogramma Nitraatrichtlijn – derogatie

Eind 2013 vonden in Brussel de onderhandelingen plaats over de derogatie voor de periode 2014-2017. De NMV heeft flink gelobbyd over het onderwerp derogatie en heeft op het ministerie gepleit voor meer maatwerk. Op basis van de resultaten van het Nederlandse monitoringsnetwerk zou het zelfs redelijk zijn dat bij de onderhandelingen voor de nieuwe derogatie ruimere aanwendingsnormen worden gevraagd in gebieden waar lage nitraatconcentraties worden gemeten.

20 kilometer

Op initiatief van de NMV hebben SP en SGP een amendement op het wetsvoorstel voor de nieuwe mestwet ingediend. Boeren die hun mestoverschot binnen 20 kilometer van hun bedrijf kunnen afzetten, worden vrijgesteld van de verwerkingsplicht. Ondanks de bezwaren van de staatssecretaris (te hoge administratieve lasten en ondermijning van de landelijke verwerkingsplicht) wordt dit amendement toch aangenomen. Voor de bezwaren van de staatssecretaris bestaat geen enkele onderbouwing.

Actie VBBM

De NMV was vertegenwoordigd bij de actie van Vereniging tot Behoud van Boer en Milieu (VBBM) om de politiek te bewegen de vrijstelling tot bovengronds aanwenden van mest toch te verlengen. Dit zou het mogelijk maken om met praktijkproeven aan te tonen dat deze manier van aanwenden in combinatie met 'kringloopboeren', minder emissie geeft en beter is voor de gehele bedrijfsvoering. De NMV is van mening dat elk initiatief om te komen tot een betere benutting van mest een kans moet krijgen.

Verhitte discussies over de ganzenproblematiek

In de loop van 2013 bleek de uitvoering van het "ganzenakkoord" van de G7-partners en het IPO moeizaam te verlopen. In juni heeft de NMV haar bezorgdheid hierover kenbaar gemaakt aan Tweede Kamerleden, zodat zij dit konden inbrengen in het debat over het ganzenbeleid. Verder heeft de NMV een open brief gestuurd aan het Faunafonds, IPO, FBE, GAK en de G7-partners, waarin zij haar zorgen uitspreekt over de status van overjarig grasland. In deze brief verzocht de NMV de status van overjarig grasland in geen enkele besluitvorming, vrijstelling of ontheffing te wijzigen in "niet kwetsbaar gewas".

Begin augustus heeft de NMV haar leden opgeroepen bij hun provincie een bezwaar in te dienen tegen het verbieden van schadebestrijding op overjarig grasland in de winterperiode. Daarvan is massaal gebruik gemaakt. De provincies waren verrast door de grote hoeveelheid bezwaren. Een echt inhoudelijk bezwaar kon er op dat moment nog niet worden gemaakt omdat bij de meeste provincies de ontheffingen nog niet waren aangepast aan het ganzenakkoord.

In de provincie Gelderland was dat wel het geval. Daar is in juli al een aanpassingsbesluit genomen door Gedeputeerde Staten waarin onder andere schadebestrijding in de winterperiode op blijvend grasland werd verboden. Dit besluit was zelfs niet kenbaar gemaakt aan het Ganzen Afstemmingskader (GAK), waarin ook de NMV was vertegenwoordigd. Daarop heeft de NMV een advocaat in de arm genomen om een goed doortimmerd bezwaar tegen het besluit neer te leggen bij de provincie Gelderland. De commissie van beroep en bezwaar honoreerde het bezwaar en de provincie herstelde de mogelijkheid tot schadebestrijding.

In november kwamen ruim driehonderd boeren en jagers naar de door NMV en NOJG georganiseerd discussieavond over de ganzenproblematiek. Als sprekers waren onder andere uitgenodigd Harm Evert Waalkens, de voorzitter van de G7, en Johannes Kramer, gedeputeerde van Friesland en

voorzitter van het IPO. Zij deden hun best om het G7-akkoord aan de aanwezigen uit te leggen, maar slaagden daar niet in. Het G7-akkoord ontbeert een overtuigende aanpak, financiële onderbouwing, wettelijk kader en draagvlak onder boeren en jagers. Tijdens de bijeenkomst in Joure werd vooral dat laatste pijnlijk duidelijk. Uit de zaal kwamen nogal wat kritische vragen en klonk er onvrede die niet werd weggenomen. De NMV was erg teleurgesteld dat een inhoudelijke discussie met G7-partijen en IPO, ook tijdens de bijeenkomst in Joure, niet mogelijk bleek. Enkele dagen later sneuvelde het G7-akkoord definitief.

Diergezondheid

Koud merken

Tijdens het notaoverleg dierenwelzijn in de commissie landbouw van de Tweede Kamer heeft de NMV de Kamerleden aangegeven dat koud merken ook na 2016 mogelijk moet blijven. Staatssecretaris Dijkema schreef eerder in een brief aan de Tweede Kamer overleg te hebben met de sector. Helaas niet met de NMV. Door de opmerkingen van NMV-leden tijdens het notaoverleg heeft de staatssecretaris toegezegd ook met de NMV over koud merken in gesprek te gaan.

Salmonella

In 1012 en 2013 is er een uitgebreid onderzoek geweest of ganzen een relevante bron van salmonella besmettingen op melkveebedrijven zijn. De NMV heeft er altijd op aangedrongen dit onderzoek uit te voeren, omdat hier veel twijfels over bestonden. Uit dit onderzoek is nu gebleken dat er geen aantoonbare relatie is tussen ganzenmest en salmonella bij melkvee. Een opvallende nevenbevinding is dat 10 van de 25 onderzochte bedrijven mest aanvoerden van varkensbedrijven of andere rundveebedrijven. De aanvoer van mest is een bekende risicofactor voor de insleep van salmonella op melkveebedrijven. Ook runderen met een leverbotinfectie hebben een grotere kans op salmonellabesmetting.

Overig

Pittig overleg met Staatssecretaris

In juni was de NMV uitgenodigd op het ministerie van Economische Zaken voor een overleg met Staatssecretaris Dijkema. Diverse onderwerpen passeerden de revue. Het onderhoud was constructief, bepaald niet oppervlakkig en nu en dan pittig van toon. De NMV had ervoor gekozen de meest heikle punten te agenderen; het mestbeleid, de Programmatische Aanpak Stikstof en het zuivelbeleid.

De toon van het gesprek was zakelijk en het debat werd scherp gevoerd. Bij aanvang heeft de NMV haar ervaring uitgesproken over de veelvuldig door het ministerie gebruikte zinsnede "In overleg met de sector ...", terwijl de NMV dan doorgaans niet bij het overleg over betreffende onderwerp betrokken was. De staatssecretaris gaf, tot grote verbazing van de NMV, aan dat zij vond dat de sector met één geluid met het ministerie zou moeten communiceren.

De NMV heeft de Staatssecretaris gevraagd al te kunnen gaan werken met het rekenprogramma Aerius. Vanwege juridische gronden was dat nog niet mogelijk. Ook is de Staatssecretaris om opheldering gevraagd van de stagnatie van de cofinanciering door het ministerie van het onderzoek naar emissiereductietechnieken bij mesttoediening. Zij reageerde hierop met de toezegging dat deze cofinanciering wat haar betreft door moet gaan. Ook het mestbeleid is aan de orde gekomen in het gesprek. Tijdens het gesprek merkte de staatssecretaris op, dat de sector veel subsidie van de overheid kreeg, en daar best dankbaar voor moest zijn. Deze opmerking was een uitstekende voorzet

om de visie van de NMV nog eens uit te leggen, dat wij helemaal geen subsidie willen, maar het juist normaal zouden vinden als wij ons inkomen gewoon uit de markt konden halen.

Al met al was het een gesprek waarin inzichten vaak verschilden, maar waarin standpunten van beide zijden ook nader toegelicht konden worden. Het was een waardevol overleg en de NMV heeft het zeer gewaardeerd dat deze gelegenheid er was.

Mededingingswet

Op 18 maart hebben de gezamenlijke agrarische vakbonden, waaronder de NMV, een symposium georganiseerd met als thema 'Naar eerlijke en gezonde marges in de keten'.

Verder hebben de leden van de Vaste Commissie voor Economische Zaken zich laten informeren door twaalf genodigde deskundigen waaronder de NMV. Tijdens het overleg heeft de NMV de Commissieleden gewezen op het belang van een vorm van vraag gestuurde productieregulering, waardoor te lage prijzen door overschotten worden tegengegaan. Het lijkt erop dat steeds partijen de urgentie van het mededingingsprobleem inzien en bepleiten.

Gedupeerden van Deutsche Bank

De NMV heeft samen met andere partijen een stichting in het leven geroepen, die als belangenbehartiger kan fungeren voor alle gedupeerde ondernemers (ook niet NMV-leden) van Deutsche Bank. De Stichting Meldpunt Klachten Deutsche Bank kan tevens als "waakhond" optreden voor gevallen waarin Deutsche Bank haar toezeggingen niet nakomt. De stichting opereert als een zelfstandige en onafhankelijk organisatie

Pachtevaluatie

Afgevaardigden van de NMV hebben een gesprek gehad met professor Bruil, die op verzoek van het ministerie de wijzigingen in de Pachtwet van 2007 evalueert. De NMV heeft ingebracht dat de pacht prijs van de reguliere pacht gekoppeld zou moeten zijn aan het opbrengend vermogen van de grond. Volgens de NMV maakt het LEI op dit moment gebruik van de verkeerde berekening om de maximale pacht prijs te bepalen.

Acht mythen over voedsel en landbouw

Bij Platform ABC verscheen het boek 'Acht mythen over voedsel en landbouw', een vurig pleidooi voor marktinterventie in de landbouw. In deze uitgaven worden kritische kanttekeningen geplaatst bij acht veelgehoorde opvattingen waarin het vrije marktmodel als zaligmakend wordt beschouwd. In acht afleveringen van haar ledenblad Koebont heeft de NMV aandacht gegeven aan deze mythen.

NMV op beurzen

Ieder jaar is de NMV aanwezig op diverse landbouwbeurzen. Dit is steeds weer een goede gelegenheid om elkaar in levende lijve te ontmoeten en persoonlijk van gedachten te wisselen over zaken die de melkveehouderij betreffen. In 2013 was de NMV in oktober vertegenwoordigd op de Rundvee & Mechanisatie Vakdagen in Hardenberg en in november in Gorinchem. Ook was de NMV in december aanwezig op de beurs in Venray. Zo hebben bestuurders van de NMV weer veel leden kunnen spreken en met hen van gedachten kunnen wisselen.

Enquête

De NMV wilde in 2013 graag de mening van haar leden horen over onderwerpen als dierrechten, mestverwerking, weidegang en grondgebondenheid. Zo kan het bestuur dan bij haar belangenbehartiging rekening houden met de voorkeuren van haar leden. Leden konden de enquête invullen bij de NMV-stand op de beurzen in Hardenberg en Gorinchem. Het enquêteformulier was ook bij de Koebont gevoegd.

Tot slot

Naast de hierboven beschreven hoofdpunten was de NMV in 2013 actief op uiteenlopende gebieden en was zij betrokken bij allerlei provinciale en nationale overleggen. De NMV organiseerde tal van ledenbijeenkomsten om het contact met de leden te onderhouden. De NMV is bovendien betrokken bij allerlei zaken die spelen voor haar leden, op de voorgrond en op de achtergrond. De NMV heeft haar leden hierover via de website en het ledenblad Koebont geïnformeerd. In 2013 zijn 11 uitgaven van de Koebont verschenen.